مدیرعامل مؤسسه امامت و مهدویت دانشگاه آزاد درگفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح کرد

تشکیل اجتماع ۱۵۰ هزار نفره بر محور امامت

■ جشنواره امامت و مهدویت به دنبال تمرکز بر مفاهیم پایه دینی است

ابوالفضل مظاهری - ثمین قیصری
گروه دانشگاه

کمتر کسی است که گذرش در سال‌های اخیر به دانشگاه آزاد افتاد باشد و متوجه تغییر ریل فرهنگی بزرگ‌ترین مجموعه آموزش عالی کشور نشده باشد. تغییری که با نگارش مانیفست جدیدی تحت‌عنوان سند تحول و تعالی همراه شد و به‌صورت منسجم همه عناصر دانشگاه را به‌شکل یک زنجیره در خدمت اعتلای فرهنگ آزاد، برای این تغییر می‌توان نشانه‌های مختلفی را معرفی کرد، اما یکی از مهم‌ترین‌شان شکل‌گیری رویداد بزرگی با عنوان امامت و مهدویت است. صحبت از برگزاری بخش‌های مختلف آن، این روزها در واحدهای مختلف دانشگاه به‌گوش می‌رسد. جشنواره علمی، فرهنگی و هنری امامت و مهدویت توسط مؤسسه‌ای به همین نام راهبری می‌شود. مؤسسه‌ای که از سال ۱۴۰۰ شکل گرفت تا جریان مستمر و پویایی را در گسترش فرهنگ امامت و مهدویت با بهره‌مندی از ابزارهای مختلف و در بستر فضای حقیقی و مجازی ایجاد و با تشویق دانشگاهیان زمینه خلق آثار برجسته‌ای در این حوزه را فراهم کند. «فرهیختگان» در آستانه آغاز چهارمین دوره این جشنواره میزبان سیدجواد جعفری، مدیرعامل مؤسسه امامت و مهدویت دانشگاه آزاد بود و درگفت‌وگو با او ابعاد مختلف فعالیت این مجموعه و همچنین جزئیات برگزاری جشنواره امامت و مهدویت در دوره چهارم را بررسی کرد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه ازنظر می‌گذرانید.

مؤسسه فرهنگی و هنری امامت و مهدویت دانشگاه آزاد با چه هدفی شروع به کار کرد؟

سال ۱۴۰۰ سند «تحول و تعالی» دانشگاه توسط دکتر طهرانچی رونمایی و در این سند بخش فرهنگ بسیار برجسته است و معتقدم که خلاصه و عصاره بخش فرهنگی توجه به امر معنویت و ارزش‌های دینی در ساحت دانشگاه است. دانشگاه به دنبال این بوده و است که ظرفیت‌هایی جدیدی ایجاد کند تا بتواند مکمل حوزه‌هایی باشد که در حال انجام فعالیت‌های فرهنگی داخل دانشگاه هستند. طبیعتاً اگر بخواهد به‌صورت مشخص در این حوزه تلاشی صورت بگیرد باید به شکل تخصصی ساختارهایی شکل بگیرد تا بتواند این نبض را در کنار بقیه بخش‌های فرهنگی دانشگاه به مرحله اجرا دربیاورد. بنابراین یک مؤسسه تخصصی در حوزه فعالیت‌های مرتبط با آرمان‌هایی که در سند تحول و تعالی دانشگاه پیش‌بینی شده، تحت عنوان «مؤسسه فرهنگی و هنری امامت و مهدویت» به‌وجود آمد. علت نام‌گذاری این مجموعه این بود که تمرکز آن روی مناسبت‌های ماه‌های مبارک رجب و شعبان باشد. از ۱۳ رجب که سالروز ولادت امیرالمؤمنین (ع) است تا نیمه‌شعبان، یعنی در حدود چهل روز مناسبت‌های مهمی از جمله میلاد امامت امام علی (ع) و همچنین میلاد باسعادت فرمان‌روای کربلا، امام حسین (ع) در سوم شعبان، میلاد امام سجاد (ع) و حضرت ابوالفضل (ع) و همچنین عید سعید مبعث و نیمه‌شعبان در این فاصله وجود دارد و هر کدام از این مناسبت‌ها ظرفیت‌هایی به ما می‌دهد که متناسب با آن‌ها بتوانیم آموزه‌های مکتب اهل‌بیت (ع) را در جامعه و به‌صورت اولی در جامعه دانشگاهی جاری و ساری کنیم. بر این پایه مؤسسه فرهنگی و هنری امامت و مهدویت شکل گرفت که به شکل خاص و تخصصی در ماه مبارک رجب و شعبان فعالیت می‌کند. البته مجموعه مهدویت و امامت تنها در این دو ماه فعالیت نمی‌کند. در حقیقت در بستر ۳۶۵ روز سال مقدمات کار را برای دو ماه رجب و شعبان فراهم می‌کند تا بتواند در این دو ماه به نتیجه برسد.

حدود سه سال از شکل‌گیری مؤسسه می‌گذرد؛ فعالیت این مجموعه صرفاً معطوف به جشنواره امامت و مهدویت است یا به جز آن در حوزه‌های دیگری نیز ورود داشته است؟

برگزاری جشنواره یکی از کارهای مؤسسه است که البته مهم‌ترین آن هم به شمار می‌آید. جشنواره را مهم‌ترین فعالیت مؤسسه می‌دانیم به دلیل اینکه با تنوع قالب‌های مختلف علمی، فرهنگی و هنری روبه‌رو بیم و از طرف دیگر می‌توانیم همه سلایق را در این قالب‌ها پوشش دهیم. در حقیقت اگر این کار را تنها فعالیت مؤسسه بدانیم؛ کافی است. درست است که به‌عنوان یک جشنواره در حال برگزاری است؛ اما امسال ۶۲ عنوان همایش، جشنواره و برنامه‌های فرهنگی و هنری تخصصی ذیل آن برگزار خواهد شد. بنابراین در طول سال این جشنواره کارهای علمی، ادبی، فرهنگی و هنری انجام و سلایق مختلف را پوشش می‌دهد. امروزه بهترین راهکار برای جاری و ساری کردن مفاهیم حوزه امامت و مهدویت، استفاده از قالب‌های هنری است. مقام‌معظم‌رهبری در جمله‌ای می‌فرمایند که «شأنی ماندگاری مفاهیم در قالب‌های هنری تضمین شده است». اگر تلاش کنیم از ظرفیت هنر با توجه به سلیقه‌های مختلف و جاذبه‌ای که دارد، استفاده کنیم و از تأثیرگذاری آن بهره ببریم و در همین چهارچوب، مجموعه برنامه‌ها را به‌صورت کیفی پیش ببریم؛ همه کاری را که مؤسسه باید دنبال می‌کرد، انجام داده‌ایم. در عین حال مؤسسه دارای بخشی به نام انتشارات است. همچنین آموزش‌های مختلفی را پیش‌بینی کرده است. اما به‌صورت کلی همه کارهایی که انجام می‌دهیم در راستای هدف جشنواره است و باید منجر به کیفی‌سازی فعالیت‌های حوزه گفتمان‌سازی امامت و مهدویت شود.

مؤسسه در حوزه انتشارات و آموزش تاکنون چه فعالیتی داشته است؟

به‌عنوان مثال در راستای استفاده از مفاهیم انتظار و مهدویت یکی از عناوین جشنواره «جشنواره انتخاب کتاب سال مهدوی» است که به دبیرخانه استان گیلان برگزار می‌شود. این استان در طول سال سعی می‌کند کتاب‌هایی که در حوزه مهدویت تألیف، چاپ و منتشر شده را شناسایی و ضمن تقدیر از مؤلف و ناشر آن‌ها، کتاب‌هایی را متناسب با رده سنی افراد و قابرب به افشار مختلف معرفی کند. ممکن است این کتاب در حوزه کودک‌ونوجوان یا مفاهیم انتظار و مهدویت نوشته شده باشد. ممکن است در زمینه‌های علمی برای جامعه دانشگاهی و قشر دانشجو تألیف شده باشد یا حتی برای استفاده عموم نوشته شده باشد. در حقیقت در طول سال سعی می‌شود آثار خلق‌شده هنرمندان در مفاهیم حوزه انتظار و مهدویت، به جشنواره‌های تخصصی شناسایی و ضمن اینکه تقدیر و تجلیل می‌شود؛ معرفی آثار نیز انجام و آن بخش‌هایی که قابلیت چاپ داشته باشند؛ چاپ می‌شود. انتشارات نیز به دنبال شناسایی و معرفی آثار نوشته‌شده کل کشور در موضوع مهدویت و امامت است. این مورد بسیار مهم‌تر از این است که خود مؤسسه کتابی را چاپ کند. البته این کار را نیز براساس نیاز دنبال می‌کند. کمااینکه بنای ما بر این است که هر سال در اختتامیه جشنواره

مؤسسه فرهنگی و هنری امامت و مهدویت دانشگاه آزاد با چه هدفی شروع به کار کرد؟

سال ۱۴۰۰ سند «تحول و تعالی» دانشگاه توسط دکتر طهرانچی رونمایی و در این سند بخش فرهنگ بسیار برجسته است و معتقدم که خلاصه و عصاره بخش فرهنگی توجه به امر معنویت و ارزش‌های دینی در ساحت دانشگاه است. دانشگاه به دنبال این بوده و است که ظرفیت‌هایی جدیدی ایجاد کند تا بتواند مکمل حوزه‌هایی باشد که در حال انجام فعالیت‌های فرهنگی داخل دانشگاه هستند. طبیعتاً اگر بخواهد به‌صورت مشخص در این حوزه تلاشی صورت بگیرد باید به شکل تخصصی ساختارهایی شکل بگیرد تا بتواند این نبض را در کنار بقیه بخش‌های فرهنگی دانشگاه به مرحله اجرا دربیاورد. بنابراین یک مؤسسه تخصصی در حوزه فعالیت‌های مرتبط با آرمان‌هایی که در سند تحول و تعالی دانشگاه پیش‌بینی شده، تحت عنوان «مؤسسه فرهنگی و هنری امامت و مهدویت» به‌وجود آمد. علت نام‌گذاری این مجموعه این بود که تمرکز آن روی مناسبت‌های ماه‌های مبارک رجب و شعبان باشد. از ۱۳ رجب که سالروز ولادت امیرالمؤمنین (ع) است تا نیمه‌شعبان، یعنی در حدود چهل روز مناسبت‌های مهمی از جمله میلاد امامت و مهدویت است. باید بتوانیم این موضوع را عمومی و فراگیر کنیم. مردم به یاد امام‌زمان (عج) باشند و ببینند خواسته امام‌زمان (عج) چیست و اگر امروز امام در بین ما بودند، چه انتظاری از ما داشتند. جز این است که امام به دنبال تحقق عدل و قسط و مبارزه با ستم و ظلمند و در جامعه امروز بیش از هر زمانی به این گفتمان‌ها نیاز داریم؟ طبیعی است که دانشگاه که محل حل مسئله است باید به این مدل از موضوعات شامل عدالت و مبارزه با ستم و ظلم بپردازد و پیگیری این موارد جز با گفتمان‌سازی مقدور نیست.

دروافع مسئله امامت و مهدویت، حلقه واسط یا مسیر توجه به مفاهیم پایه دینی قرار داده شده است؟

بله. موضوعی که در حال حاضر کاملاً محسوس است و به‌اصطلاح با گوشت و استخوان آن را احساس می‌کنیم، ظلم و ستمی است که دنیای استکبار بر جامعه جهانی و مظلومان عالم به‌خصوص مردم غزه وارد می‌دارد. این مواردی نیست که بتوانیم به‌سادگی از کنار آن عبور کنیم. امامت و مهدویت به معنای توجه به مظلومان، مبارزه با مستکباران، توجه به حق و ایجاد و استقرار عدالت است. این موارد، کلیدواژه‌هایی‌اند که باید به‌عنوان نیاز روز جامعه به آن‌ها پرداخته شود.

«زیارت جامعه کبیره» امسال به‌عنوان محور دوره چهارم جشنواره امامت و مهدویت انتخاب شد. علت این انتخاب چه بوده و چه تأثیری در فرایند برگزاری جشنواره گذاشته است؟ به دنبال این محور چه تغییر و تحولی در شکل‌وشمایل برگزاری و اجرای جشنواره نسبت به دوره‌های قبل پیش‌آمده است؟

زیارت جامعه کبیره یک دوره امام‌شناسی است و مفاهیم بلندی دارد که در ذهن دارم که آن را در جامعه با زبان روز عرضه کنیم. برای مثال شعرا با هنر شعر مفاهیم بلند زیارت جامعه را در جامعه جاری و ساری کنند. فیلمسازان مفاهیم بلند زیارت جامعه کبیره را در قالب آثار هنری عرضه کنند. کسانی که مشغول به کار سروده‌اند؛ این مفاهیم را در قالب سرود که می‌تواند به‌عنوان یک کلام دلنشین در عمق جان افراد وارد شود. در جامعه و به صحنه اجتماع برسانند. ما توفیق پیدا کردیم که میان مفاهیم بلند این زیارت و جاذبه‌های موجودی که باعث آشنایی و مأنوس شدن مردم با زیارت جامعه کبیره می‌شود ارتباط برقرار کنیم. ضمن اینکه در کنار این منظور همایش‌های علمی در استان قم پیش‌بینی شده است. برای مثال در حال حاضر با الهام از این زیارت همایشی را در قم تحت عنوان «مکیال المکارم» شروع کردیم که کتابی با موضوع مفاهیم مهدویت است. یا دانشگاه آزاد واحد قم همایشی را به‌عنوان زیارت جامعه کبیره با استفاده از ظرفیت حوزه علمیه شروع کرده است. نیازی که امروز پیش از هر زمان دیگری باید به آن بپردازیم بازگشت به کلام معصوم است. امام رضا (ع) می‌فرمایند: «خدا رحمت کند کسی که امر ما را احیا می‌کند.» از ایشان می‌پرسند چگونه؟ ایشان فرمودند: «علوم و معارف ما را فرابگیرید و به مردم منتقل کنید؛ زیرا اگر مردم با کلام ما آشنا شوند بی‌گمان از ما پیروی می‌کنند.» ازاین‌رو اگر بتوانیم با ظرفیت‌های زیارت جامعه کبیره و سایر آثار، کلام و سبک زندگی ائمه و آموزه‌های اهل‌بیت را در جامعه جاری کنیم هم دیگر چیزی کم ندارند.

تعداد عناوین برنامه‌های جشنواره در طول ۴ دوره اخیر روند صعودی داشته است. نحوه انتخاب و تأیید عناوین به چه صورتی است؟ شیوه میزبانی استان‌ها در اجرای برنامه‌ها به چه شکل است؟ آیا استان‌ها داوطلبانه اجرای جشنواره را به عهده می‌گیرند یا از سمت مؤسسه به آن‌ها ابلاغ می‌شود؟ از زمان شروع دوره چهارم تا الان چه برنامه‌هایی در واحدها در حال انجام است؟

هر استانی در یک موضوعاتی شاخص است. برای مثال هنگامی که از شعر نام می‌برید، استان‌های خراسان و فارس به ذهن خطور می‌کند. یا افشار مختلف از حوزه‌های داستان‌نویسی و هنرهای نمایشی صحبت می‌کنید متوجه بخش‌های دیگر کشور می‌شوید. هر بخشی از کشور دارای ظرفیت‌هایی است که متناسب با آن ظرفیت‌ها، از ناحیه استان پیشنهادهایی داده می‌شود. برای مثال استانی می‌گوید من در حوزه شعر در موضوع امامت و مهدویت فعالیت می‌کنم. استانی دیگر در حوزه داستان‌نویسی داوطلب می‌شود یا استانی میزبانی همایش‌های علمی را به عهده می‌گیرد. پس متناسب با ظرفیت هر استان و فرهنگ بومی هر منطقه‌ای برنامه‌هایی پیشنهاد می‌شود و در شورایی مطرح، بررسی و تصویب می‌شود. ممکن است پیشنهادهایی نیز توسط شورا رد شود. به‌هرحال پیشنهاد از سمت استان داده و سپس در شورا تصویب می‌شود. هنگامی که موضوع تصویب شد در هر استان کمیته‌های استانی تحت عنوان «کمیته موضوع» ماده یازده شیوه‌نامه جشنواره» شکل می‌گیرد که رئیس دانشگاه آزاد هر استان، رئیس آن است. پس از اینکه شورای مؤسسه عنوان برنامه را تصویب کرد، آن کمیته برنامه را اجرایی و عملیاتی می‌کند و در استان سیاست‌گذاری می‌کند که چگونه این برنامه فرایند اجرایی را طی کند. این فرایند ۳۶۵ روزه است؛ یعنی از زمانی که عنوان برنامه اعلام و حوزه را فراهم کند. سپس فراخوان داده می‌شود تا جذب آثار، داوری و نهایی شدن آثار یک سال زمان برده تا به ماه مبارک رجب و شعبان می‌رسد که در آنجا مراسم افتتاحیه یا اختتامیه آن برنامه اجرا می‌شود. افراد برگزیده که آثار آن‌ها پیش‌تر داوری شده در آنجا معرفی و از آن‌ها تقدیر و تجلیل می‌شود. آثار آثاری نیز که قابلیت چاپ دارد یا توسط استان یا توسط مؤسسه برای چاپ پیگیری و در اختیار دیگران قرار داده می‌شود. آثاری که تجسمی است در قالب نمایشگاه عرضه می‌شود. برای مثال استان قزوین پایتخت خوشنویسی جمهوری اسلامی ایران است. بنابراین جشنواره خوشنویسی آنجا برگزار می‌شود و آثار خیلی خوبی نیز تولید و هرساله در قالب نمایشگاه عرضه می‌شود. پس بنابراین هر استانی متناسب با ظرفیتی که در آنجا وجود دارد و به کارهای شاخصی که نشاخته شده برنامه را پیشنهاد می‌دهد و مؤسسه در یک شورایی آن‌ها را به تأیید می‌رساند و سپس آن موضوع به کمیته استانی برمی‌گردد و آن فرایند اجرایی را طی می‌کند.

دریافت آثار به شکل متمرکز روی یک سامانه انجام می‌شود؟

بله از امسال یک سامانه‌ای ایجاد شده است. تا سال گذشته هر استان برای خود آثار را به‌صورت جداگانه جمع‌آوری می‌کرد. باتوجه اینکه در آینده به این آثار نیازمندیم پس سامانه‌ای تحت عنوان «بانک جامع آثار و اطلاعات جشنواره» ایجاد کردیم. در حال حاضر تمام آثار از کانال این سامانه وارد می‌شود. یعنی از هر نقطه این کشور اگر کسی بخواهد برای این جشنواره اثری را برای هر استانی بفرستد، در این سامانه ثبت می‌شود و این اثر به استان مربوطه ارسال و در آنجا داوری می‌شود. قرار است آثار به شکل متمرکز اما داوری به‌صورت مستقل انجام می‌شود.

شما دخل و تصرفی در زمینه داوری آثار ندارید؟

مؤسسه هیچ‌گونه دخل و تصرفی در زمینه داوری نداشته است. ما ۱۹ شاخص را مشخص کردیم و گفتیم برای اینکه برنامه از نظر ما دارای کیفیت شود باید این ۱۹ شاخص را داشته باشد. استان‌هایی که دارای این ۱۹ شاخصند و توانستند امتیاز بالاتری بیاورند به‌عنوان استان و برنامه برتر معرفی می‌شوند. کمااینکه امسال از بین ۶۲ برنامه ۱۴ برنامه به‌عنوان برنامه برتر معرفی خواهند شد. در حال حاضر این فرایند در حال انجام است و آن استان‌هایی که بتوانند این ۱۹ شاخص را داشته باشند به مرحله برنامه برتر راه پیدا خواهند کرد.

به لحاظ کمی در تعداد برنامه‌ها نسبت به دوره گذشته چه میزان افزایش داشتیم؟

سال گذشته ۴۲ برنامه اجرا شد که امسال به ۶۲ برنامه رسیده است. این جشنواره در دوبخش عمومی و دانش‌آموزی در حال برگزاری است. محوریت بخش دانش‌آموزی با مدارس سما است. سال گذشته ۶ قرارگاه بود که امسال این تعداد به ۱۲ قرارگاه رسیده است. یعنی در این امر با یک رشد دوبرابری روبه‌رو بیم. یک قرارگاه با یک موضوع مشخص ماموریت دارد که کل کشور را در آن موضوع مهارت دهد. برای مثال اگر استانی قرارگاه دانش‌آموزی در حوزه شعر دانش‌آموزی دارد، اشعار سراسر کشور در آنجا داوری می‌شود. اگر در موضوعی مثل هنرهای تجسمی است فراخوان جذب آثار آن برای تمام کشور است و تمام مدارس امکان حضور در آن جشنواره را دارند. در حقیقت هر قرارگاهی جنبه ملی دارد.

تعداد واحدهایی که میزبان برنامه هستند نسبت به سال گذشته چه تغییراتی داشته است؟

همه استان‌ها درگیر برگزاری این برنامه‌اند و در تهران بیشترین برنامه برگزار می‌شود. ۲۰ واحد دانشگاه عهده‌دار ۲۰ برنامه‌اند.

آیا استان‌هایی نیز وجود دارند که در واحدهایی به جز مرکز استان میزبان برنامه باشند؟

بله. مانند استان اصفهان که واحد مستقل نجف‌آباد نیز میزبان برنامه است. اما تلاش ما بر این بود که کیفیت برنامه کاهش پیدا نکند و به همین علت سعی کردیم هر استان عهده‌دار یک برنامه باشد و آن برنامه را فاخر اجرا کند که منتج به نتایج و آثار خوبی شود تا هر سال نسبت به سال پیش رشد کند. در مجموعه دانشگاه ضمن اینکه به دنبال آثار خوب هستیم، بااین‌حال بیشتر به دنبال انجام یک کار تبلیغی و ترویجی‌ایم و کار ما بیشتر گفتمان‌سازی است. دراین‌بین از آثار خوبی که تولید می‌شود نیز استفاده می‌کنیم. یک نکته‌ای ناگفته نماند، ما از ۱۳ رجب فعالیت خود را آغاز می‌کنیم و به فراخور مناسبت‌هایی که در این ایام داریم، چند استان حول محور میلاد باسعادت امام علی (ع) در موضوع ابعاد زندگانی و شخصیت ایشان فعالیت می‌کنند. چند استان دیگر نیز درباره ابعاد و شخصیت زندگانی امام حسین (ع) در ماه شعبان فعالیت دارند. یا چند استان راجع به عید سعید مبعث کار می‌کنند. چند استان به فراخور سالروز تولد حضرت ابوالفضل (ع) درباره ابعاد زندگی ایشان فعالیت‌هایی را در پیش گرفتند و همین‌طور به مناسبت سالروز ولادت امام سجاد (ع) چند استان پیرامون صحیفه سجادیه کار می‌کنند که ممکن است در قالب جشنواره و مقررات جاری شرکت واگذار نماید. ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد:

۱- برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد و کلیه مراحل فرایند مزایده شامل پرداخت تضمین (سپرده) شرکت در مزایده که می‌تواند به صورت ارائه ضمانت‌نامه بانکی معتبر، واریز نقدی یا واریز الکترونیکی از طریق سامانه ستاد باشد، ارسال پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکات، اعلام به برنده، واریز وجه مزایده و... در بستر سامانه مذکور انجام می‌پذیرد.

۲- علاقه‌مندان به شرکت در مزایده می‌بایست جهت ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (توکن) با مرکز تماس ۱۲۵۶ تماس حاصل نمایند یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند. در صورت نیاز به راهنمایی جامع با مراجعه به وب‌سایت این شرکت نسبت به دریافت فایل آموزشی نحوه شرکت در مزایده اقدام نمایید.

۳- با توجه به اینکه احتمال دارد برخی از قطعات دارای مستحدثات و بنای احداثی باشد، چنانچه در قطعه مورد نظر مستحدثاتی وجود داشته باشد برنده قطعه مربوطه می‌بایست قبل از عقد قرارداد، نسبت به تسویه نقدی کل وجه مستحدثات مطابق گزارش تامین دلیل با جلب نظرکارشناس رسمی اقدام نماید. بدیهی است که تسویه نقدی کل مستحدثات شرط لازم جهت عقد قرارداد می‌باشد.

۴- خدمات زیربنایی ازجمله انشعابات آب، برق و گاز در حد نرم و تعهدات شرکت شهرک‌های صنعتی تهران بوده و مازاد بر آن خارج از تعهدات این شرکت می‌باشد.

جشنواره امامت و مهدویت به ایستگاه چهارم رسید

شمارش معکوس آغاز بزرگ‌ترین رویداد فرهنگی دانشگاه آزاد

یکی از جشنواره‌هایی که هر سال در سطح واحدهای دانشگاه آزاد سراسر کشور برگزار می‌شود، جشنواره علمی، فرهنگی و هنری امامت و مهدویت است که شروع فعالیت آن به سال ۱۴۰۰ برمی‌گردد. جشنواره‌ای که مهم‌ترین هدفش گفتمان‌سازی امامت و مهدویت و انتظار است. سال ۱۴۰۰ اولین دوره این جشنواره در دانشگاه آزاد به میزبانی ۱۰ واحد دانشگاهی، هم‌زمان با ۱۳ رجب از مشهد آغاز شد و نیمه‌شعبان همان سال مصاف با ۲۷ استفاده. قرار قم به کار خود سوخ خود رسید؛ جشنواره‌ای که اتفاحه آن در چهارهم استفاده‌ها همزمان با ۱۳ رجب در مشهد برگزار شد و اختتامیه آن نیز با تجلیل از برگزیدگان و ۱۴ استان به‌عنوان رتبه‌های برتر این جشنواره با حضور مسئولان عالی دانشگاه آزاد و مسئولان معنوی کشور ازجمله تولیت مسجد مقدس جمکران در مؤسسه علمی حضرت آیت‌الله مکارم‌شیرازی قم به کار خود پایان داد. در این جشنواره ۴۲ واحد دانشگاهی از ۳۱ استان کشور حضور داشتند و ۵۲ برنامه موضوعی و ۹۰ پیش‌رویداد در فاصله زمانی افتتاحیه تا اختتامیه برگزار شد. یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های این دوره از جشنواره با دوره قبلی، این بود که بخش دانش‌آموزی نیز با ایجاد ۴ قرارگاه دانش‌آموزی مدارس سما به همت معاونت علوم تربیتی که در مجموع در همان سال ۳۸ جشنواره برگزار و بیش از ۱۵ هزار نفر تولید و از برگزیدگان هر برنامه تجلیل شد. مراسم اختتامیه دومین جشنواره ملی امامت و مهدویت با حضور دکتر طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد و جمعی از مسئولان و مدیران دانشگاهی و فرهنگی چهارهم اسفندماه ۱۴۰۱ در محل تالار فرهنگ اداره کل ارشاد اسلامی استان قم به میزبانی دانشگاه آزاد واحد قم به کار خود پایان داد. جشنواره امامت و مهدویت دانشگاه آزاد در سال ۱۴۰۲ هم به ایستگاه سوم خود رسید؛ جشنواره‌ای که اتفاحه آن در چهارهم اسفندماه همزمان با ۱۳ رجب در مشهد برگزار شد و اختتامیه آن نیز با تجلیل از برگزیدگان و ۱۴ استان به‌عنوان رتبه‌های برتر این جشنواره با حضور مسئولان عالی دانشگاه آزاد و مسئولان معنوی کشور ازجمله تولیت مسجد مقدس جمکران در مؤسسه علمی حضرت آیت‌الله مکارم‌شیرازی قم به کار خود پایان داد. در این جشنواره ۴۲ واحد دانشگاهی از ۳۱ استان کشور حضور داشتند و ۵۲ برنامه موضوعی و ۹۰ پیش‌رویداد در فاصله زمانی افتتاحیه تا اختتامیه برگزار شد. یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های این دوره از جشنواره با دوره قبلی، این بود که بخش دانش‌آموزی نیز با ایجاد ۴ قرارگاه دانش‌آموزی مدارس سما به همت معاونت علوم تربیتی می‌کنند؛ برنامه‌ها حول محور موضوع وحدت انجام می‌شود. به فرض در استان سیستان و بلوچستان جشنواره شعر نیری وجود دارد که برنامه‌ای حول محور پیامبر اعظم است. در حقیقت موضوع این جشنواره بیانگر وحدت جامعه است یا جشنواره مشابهی به نام «شعر وحدت» که در آذربایجان غربی با همین کیفیت برگزار می‌شود. نسبی بودن و تقریبی بودن موضوعات نسبت به مکان‌ها و فرهنگ‌ها، موردی است که در تصویب عناوین و اجرای برنامه‌ها در نظر گرفته شده تا در مکان‌هایی که نیاز است برنامه‌ها توانایی اجرائشان به مدل فرهنگی و بومی منطقه را داشته باشند. در واقع به ظرفیت‌های بومی هر استان مانند شعر با زبان عربی در خوزستان، شعر با زبان ترکی در آذربایجان شرقی، شعر با زبان کردی در کرمانشاه توجه شده است.

دوره چهارم جشنواره امامت و مهدویت در جریان برگزاری چه وجه تمایزی با سه دوره قبل دارد؟

رویکرد بخش از برنامه‌ها کاملاً آستانی است، یعنی از ظرفیت‌ها استانی استفاده می‌کنند. بعضی از برنامه‌ها دارای رویکرد ملی‌اند و بعضی دیگر رویکرد بین‌المللی دارند. برای مثال در سال گذشته ۵ استان برای برگزاری برنامه‌های بین‌المللی اعلام آمادگی کرده بودند و دوره سوم را با گستره بین‌المللی برگزار کردیم. امسال این تعداد به ۱۰ استان افزایش پیدا کرده است. هر سال ظرفیت‌ها افزایش پیدا می‌کند. برای مثال این موضوع در جشنواره انتخاب کتاب سال مهدوی در سال گذشته قابل رؤیت بود. این موضوع بسیار ارگذار است. نکته دیگر اینکه باتوجه کیفیت برنامه‌ها در هر استان، رسانه ملی نیز سعی کرده کمک کند و برنامه‌های هر استان را بیشتر معرفی کند. بعضی از استان‌ها حتی پخش زنده از برنامه‌ها دارند. اگر به عمق موضوعی نگاه کنیم که امروزه در سراسر دانشگاه‌های آزاد به آن پرداخته می‌شود، متوجه می‌شویم که این برنامه یک برنامه کاملاً فلقی است. یعنی ضمن اینکه همه خود را مسئول می‌دانند و این کار را به‌عنوان یک رسالت فرهنگی به عهده گرفتند؛ در عین حال خودشان نیز به این کار علاقه‌مندند. همین باعث می‌شود در مجموعه دانشگاه نسبت به این برنامه‌ها پویایی و نشاط وجود داشته باشد که گاهی اوقات غیرقابل وصف است. به جهت اینکه دوستانی که در سراسر کشور در این عرصه کار می‌کنند می‌گویند «ما در این کار را برای دلمان انجام می‌دهیم.» نکته بعدی این است که سعی کردیم در این دوره مبتنی بر مفاهیم زیارت جامعه کبیره آثار فرهنگی و هنری خوبی تولید کنیم. برای مثال تولید چند سرود در این زمینه، یکی از کارهای خوبی است که امسال انجام شد و در مراسم افتتاحیه در مشهد با در مراسم اختتامیه قم در اجرا خواهد شد. هر استانی ابتکاراتی انجام می‌دهد تا زیارت جامعه کبیره را در محور قرار دهد. نکته مهم این است که باید دانقه جامعه را در نظر بگیریم و متناسب با جذابیت و ظرفیت‌های جامعه تعریف کنیم. این مسئله بسیار مهم است. ممکن است شما یک برنامه فرهنگی را تعریف و اجرا کنید؛ اما درنهایت مخاطب نداشته باشید. چرا؟ چون ذائقه آن جامعه در نظر گرفته نشده! اما وقتی که شما ذائقه جامعه را در نظر می‌گیرید و متناسب با آن برنامه تعریف می‌کنید، حول محور آن برنامه مخاطبان فراهم می‌شوند. رویکرد برنامه سمی شده به این سمت باشد که بررسی کند اگر دوره مصرف برنامه‌ای تمام شده و باید آن برنامه حذف و برنامه جدیدی جایگزین آن شود؛ این کار حتماً شکل بگیرد. کما اینکه پس از برگزاری اختتامیه هر دوره، یک جلسه آسیب‌شناسی انجام می‌دهیم و در آن برنامه‌هایی را می‌بینیم که در آن حوزه یا در آن منطقه و استان کشش ندارند. پس بلافاصله عنوان جدیدی متناسب با نیاز اعلام شده در استان تعریف می‌شود. به همین دلیل همیشه سعی شده موضوع برنامه‌ها از تازگی برخوردار باشند. در حقیقت یکی از ویژگی‌های این جشنواره تازگی آن است. امسال حدود ۲۰ عنوان برنامه جدید اضافه شده است. بعضی از برنامه‌ها حتی جابه‌جا شده است. برای مثال برنامه‌ای در یک استان به اشباع رسیده اما استان دیگری آن برنامه را تقاضا کرده است.

برنامه‌ریزی خاصی در خصوص افتتاحیه و اختتامیه وجود دارد؟

از همان موقع که بحث برنامه‌ریزی جشنواره را آغاز می‌کنیم، برای افتتاحیه و اختتامیه نیز فکر می‌کنیم. سعی می‌کنیم هنگامی که مردم می‌خواهند آغاز یک حرکت فرهنگی را جشن بگیرند، مخصوصاً این جشن که در شب ولادت باسعادت حضرت امیرالمؤمنین (ع) برگزار می‌شود، آن‌ها از وقت خود استفاده کنند؛ یعنی هنگامی که سالن را ترک می‌کنند به‌خوبی استفاده کرده باشند. پس همیشه سعی بر این بوده که آن ساعت‌های که مردم وقت گذاشته و برای نیمه شعبان حضور پیدا می‌کنند، در جشنی معنوی توأم با آگاهی شرکت کنند. در شیوه‌نامه جشنواره مصوب است که افتتاحیه جشنواره امامت و مهدویت در مشهد و اختتامیه آن در قم برگزار شود.

به‌عنوان سؤال آخر، در مجموع چند هنرمند و پژوهشگر در جشنواره‌های مختلف امامت و مهدویت شرکت کردند؟

سال گذشته ۵۳ هزار نفر در جشنواره‌های مختلف شرکت و آثار ارسال کرده بودند که دانش‌آموزان حدود ۷ هزار نفر را به خود اختصاص داده بودند. چشم‌انداز آینده ما مبتنی بر این است که این تعداد را به ۱۵۰ هزار نفر برسانیم.

جدول برنامه‌های موضوعی چهارمین دوره جشنواره علمی فرهنگی و هنری امامت و مهدویت دانشگاه آزاد

	استان	عنوان برنامه	گرایش	مناسبت
۱	دانشگاه آزاد استان خراسان رضوی	مراسم افتتاحیه جشنواره امامت و مهدویت	فرهنگی و هنری	دوشنبه ۲۴ دی برابر با شب ۱۳ رجب
۲	دانشگاه آزاد استان آذربایجان شرقی	جشنواره بین‌المللی شعرهای رحمت به زبان ترکی	فرهنگی و ادبی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۳	دانشگاه آزاد استان اصفهان	جشنواره بین‌المللی نهج‌البلاغه	فرهنگی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۴	دانشگاه آزاد استان بوشهر	جشنواره مشاعره علوی	فرهنگی و ادبی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۵	دانشگاه آزاد استان تهران واحد علوم‌وتحقیقات	جشنواره تولیدات صوتی (پادکست)	فرهنگی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۶	دانشگاه آزاد استان خراسان فارس	جشنواره سرود نغمه‌ها	هنری	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۷	دانشگاه آزاد استان مازندران	جشنواره شعرعلوی	فرهنگی و ادبی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۸	دانشگاه آزاد تهران واحد بردسیر	همایش علمی و پژوهشی امامت	علمی و پژوهشی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۹	دانشگاه آزاد استان لرستان	جشنواره شعر بوتلرب (زبان لری و لکی)	فرهنگی و ادبی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۱۰	دانشگاه آزاد استان خوشنویس‌محجاب	جشنواره خوشنویسی‌محجاب	هنری	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۱۱	دانشگاه آزاد تهران واحد شهرقدس، ملارد و صفادشت	جشنواره شعر مولود کعبه	فرهنگی ادبی	۱۳ رجب سالروز میلاد باسعادت امام‌علی(ع)
۱۲	دانشگاه آزاد استان زنجان	کنگره بین‌المللی شعرنابوی بلاغت	فرهنگی و ادبی	۱۵ رجب س